

РЮНОСКЕ АКУТАГАВА МАДОНАТА В ЧЕРНО

Превод от японски: Дора Барова, 1986

chitanka.info

„... От долината на сълзите, от долината на скръбта към теб възнасяме молби, изпълнени с надежда... О, милосърдна и всеблага, о, нечувано кротка господарке наша, света Дева Марийо!“

(От „Аве Мария“)

— Какво ще кажеш за това? — попита Таширо и постави на масата статуетка на Мария-Каннон.

„Мария-Каннон“ наричат изображенията на богиня Каннон^[1] (в повечето случаи изваяни от бял порцелан), пред които са се молели католиците по времето, когато християнството е било забранено в Япония. Но тази статуетка беше съвършено различна от музейните експонати и закътаните в сейфовете на колекционерите екземпляри. Висока около тридесет сантиметра, тя с изключение на лицето бе издялана от цяло парче абанос. Освен това изкусно изработеният кръст на шията ѝ бе инкрустиран със злато и седеф, а на лицето — майсторска резба от слонова кост — вместо устни аленееше кървавочервена точка, по всяка вероятност корал.

Скръстих ръце и заразглеждах безмълвно красивия лик на черната богиня. По едно време ми се стори, че върху изящната резба от слонова кост премина особен, бих казал дори, загадъчен израз. Не, загадъчен е всъщност твърде слабо, защото по нея като че се разля язвителна, дори коварна усмивка.

— Е, какво ще кажеш? — попита отново Таширо, поглеждайки ту към мен, ту към статуетката. На устните му трепкаше присъщата в подобни случаи на всеки колекционер тържествуваща усмивка.

— Изключителна е! Но в лицето ѝ има като че нещо зловещо, нали?

— Във всеки случай не е благо и умиротворено. Впрочем тази Мария-Каннон е свързана с невероятна история.

— С невероятна история ли? — възкликнах и неволно отместих поглед от абаносовата богиня към Таширо.

Той стана неочаквано сериозен, вдигнал за миг статуетката от масата, но веднага я постави обратно и промълви:

— Казват, че носела нещастие. Помолиш ли я да те избави от беда, тя те обрича на още по-голямо страдание.

— Не може да бъде!

— Да, точно така се е случило с някогашната ѝ притежателка. — Таширо се отпусна на един стол и потопен в мрачни мисли, ми направи знак да седна насреща.

— Вярно ли? — попитах дълбоко учуден и последвах примера му.

Таширо, който се дипломира година-две преди мен, се ползуваше с репутацията на много способен адвокат. Освен това като човек със солидно образование и модерни възгледи не проявяваше според мен склонност към суеверия. Тъй че щом той го твърдеше, „невероятната история“ едва ли бе абсурден разказ за ужаси и духове.

— Вярно ли? — повторих настойчиво.

Таширо си запали лулата и поде:

— Най-добре ще е сам да разсъдиш. Както и да е, тази Мария-Каннон е с много зловещо минало. Слушай сега и дано не те отегча...

Преди да попадне в ръцете ми, статуетката бе собственост на заможния род Инами от префектура Ниигата. Те, разбира се, са я пазили и предавали от поколение на поколение не като рядък антикварен екземпляр, а като божество, от което зависело благоденствието и щастието на семейството.

Инами — сегашният глава на рода — е мой състудент. Занимава се с банкови операции и притежава акции в различни предприятия, тъй че се е случвало да му помагам като юрист. Може би за да ми се отблагодари, при поредното си идване в Токио той ми подари тази стара семейна скъпоценност и лично ми разказа „невероятната ѝ история“. Самият Инами не вярва, разбира се, в подобни мистификации и измислици, а просто ми преразказа накратко чутото от майка си.

Това се случило през есента. Майката на Инами — О-Ей — била десет-единадесетгодишна, значи трябва да е било някъде към края на периода Каей, когато „черните кораби“ влезли в залива Урага и хвърлили местното население в паника...^[2] Братчето на О-Ей — осемгодишният Мосаку, заболял тежко от морбили. След смъртта на

родителите, отишли си преди няколко години от същата страшна болест, за двете деца се грижела бабата, вече над седемдесетте. Можеш да си представиш колко се разтревожила за детето старата жена, прабабата на моя приятел Инами. Лекарите правели всичко възможно, но състоянието на Мосаку продължавало да се влошава и след седмица станало почти безнадеждно.

И ето че една нощ бабата влязла неочаквано в стаята на О-Ей, събудила я от дълбокия сън, вдигнала я въпреки протестите ѝ от постелята и я накарала да се облече бързо сама, без помощта на прислужницата. О-Ей още дремела и дори мислела, че сънува, но бабата я хванала за ръка и осветявайки пътя с едва мъждукащ фенер, я повлякла по пустия тъмен коридор към зимника, в който момичето дори денем влизало рядко.

В дъното на зимника открай време стоял олтар от бяло дърво на бога на плодородието Инари. Старата жена измъкнала от пояса на кимоното си ключ и разтворила вратичките на олтара. Вътре иззад вехта басмена завеска се показала осветената от мъждивия фенер ето тази Мария-Каннон. Щом я зърнала, О-Ей кой знае защо изпитала ужас. В зимника било тъмно и страшно тихо — не се чували дори щурците. Момичето се притиснало неволно до баба си, заровило глава в полата ѝ и заплакало неудържимо. Бабата обаче като че не забелязала сълзите ѝ, а паднала на колене пред богинята и занареждала някакви непонятни за О-Ей молитви, като се кръстела почитателно.

Минали десетина минути. Сетне старата жена обгърнала раменете на детето, накарала го кротко да вдигне глава от скута ѝ и успокоявайки го с нежни думи, го изправила до себе си. След това пак започнала да се моли пред абаносовата Мария-Каннон, но вече с разбираеми за О-Ей думи:

— Света Дева Марийо, единствената ми опора на този свят са внучетата ми — осемгодишният Мосаку и това момиченце, което доведох със себе си, за да ти се поклони. Сама виждаш, майчице свята, че О-Ей е още твърде малка, за да ѝ вземем съпруг. Тъй че ако с Мосаку се случи беда, родът Инами ще остане без наследник. Ето защо те моля, пресвета майко закрилнице, да ни опазиш от злощастие и да запазиш живота на Мосаку. Ако съм недостойна за такава голяма милост, съжали се над мен и дари живот на клетото дете поне докато още дишам. Аз съм вече стара, дните ми са преброени и скоро душата

ми ще влезе в покоите на небесния ни закрилник. Но дотогава с божията помощ и О-Ей ще порасне. Смили се над нас, майко закрилнице, и поне докато съм жива, не позволявай мечът на ангела на смъртта да посече Мосаку! — молела се горещо бабата, свела подстриганата си глава.

А когато замлъкнала, О-Ей вдигнала боязливо очи и изведнъж ѝ се сторило, че Мария-Каннон се усмихва. Ужасено, момиченцето надало тих писък и отново заровило глава в скута на баба си. Старата жена обаче изглеждаше умиротворена и доволна. Тя галела внучката си по гърба и повтаряла:

— Стига, стига, детето ми. Можем вече да си вървим. Светата майка прояви благосклонност и чу молбата ми.

Горещата молба на бабата като че наистина трогнала дълбоко душата на богинята, защото на следващия ден температурата на Мосаку спаднала и той започнал да идва бавно в съзнание. Радостта на старата жена била неопишуема. Майката на Инами разказвала, че още помни как баба ѝ ту ридаела, ту се смеела. И така, Мосаку започнал да идва бавно в съзнание, а когато най-сетне се унесъл в спокоен сън, бабата решила също да отдъхне след няколкото безсънни пощи, прекарани в бдение край постелята на болното дете. Затова наредила да ѝ постелят в съседната стая и противно на навиците си легнала там.

О-Ей се настанила край възглавето ѝ и се заиграла на топчета. Съсипана от умора, старата жена мигом заспала.

След около час възрастната прислужница, която наглеждала Мосаку, открихнала леко междинната плъзгаща се врата и пошепнала тревожно:

— Госпожице, събудете бързо госпожата!

Момиченцето се навело над баба си и я задърпало за ръкава на нощното кимоно:

— Бабо, стани, бабо.

Ала старата жена, която спяла обикновено много леко, този път колкото и да я викали и дърпали, кой знае защо не отваряла очи. Прислужницата се учудила и пристъпила към постелята, но още щом зърнала лицето на спящата, се вкопчила като обезумяла в кимоното ѝ и със задавен от сълзи глас закрепцала:

— Госпожо! Госпожо!

Бабата спяла все така непробудно с едва забележими тъмни сенки под очите. След миг в стаята връхлетяла бледа от уплах другата прислужница и извикала с треперещ глас:

— Госпожо, младият господар!... Госпожо, по-скоро...

В гласа ѝ звучал такъв ужас, че дори малката О-Ей се досетила, че Мосаку е зле. Но бабата продължавала да спи с плътнопритворени очи, напълно глуха за воплите на падналите край постелята жени.

Десетина минути по-късно угаснал и животът на Мосаку. Мария-Каннон изпълнила молбата на бабата и го поживила до сетния ѝ дъх.

Таширо свърши и се втренчи мрачно в мен.

— Е, кажи сега, не ти ли се вярва, че това наистина се е случило?

Поколебах се:

— Ами-и. Не знам... И все пак...

Известно време Таширо мълча, после запали отново загасналата лула и каза:

— А аз съм склонен да вярвам. При все че кой знае дали Мария-Каннон е виновна за случилото се... Всъщност още не съм ти показал какво пише на поставката. Ето виж тези думи: „Define fata deum lecti sperare precando“^[3].

Обърнах с ужас очи към Мария-Каннон — самото олицетворение на съдбата. Върху прекрасното лице на загърналата се в абаносова мантия мадона се бе запечатала навеки бездушна злокобна насмешка.

Май 1920 г.

[1] „Каннон-кьо“ е наименованието на двадесет и петия раздел от осмия свитък на „Лотосовата сутра“ („Садхармапундарика“) — най-почитаната сутра в Япония. Каннон — едно от превъплъщенията на буда, богиня на милосърдието. — Бел.р. ↑

[2] Периодът Каей е от 1848 до 1854 год. „Черните кораби“, за които става дума, са флотилията на американския капитан Пери, която през 1853 год. навлиза в залива Урага (недалеч от днешното пристанище Йокосука) и с оръдия, насочени към брега, кара японците да приемат отвъдморските „гости“. Така бива сложен край на близо двувековното „затваряне“ на страната, регламентирано чрез строги закони на феодалното правителство, забраняващо влизането на чужденци в Япония. — Бел.р. ↑

[3] „Не храни надежда, че с молитвени слова можеш да промениш предначертаното от боговете“ (лат.). — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.